

Hebrew and World Literature

Meaningful Learning Reform Program

For *Olim*

ספרות עברית וכללית

על פי תוכנית הרפורמה ללמידה משמעותית

לעולים חדשים

Instructions to examinees

הוראות לנבחן

א. Duration of exam : One and a half hours.

א. משך הבחינה: שעה וחצי.

ב. Exam structure and breakdown of points :

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה:

This exam consists of two parts.

בשאלון זה שני פרקים.

Part I: Poetry (poems from the second half of the 20th century on the topic of Identity)

פרק ראשון: שירה (שירים מן המחצית השנייה של המאה ה-20 בנושא "זהויות")

— (2 × 25) — 50 points

— (25×2) — 50 נקודות

Part II: Fiction

פרק שני: ספרי קריאה

— (1 × 50) — 50 points

— (50×1) — 50 נקודות

Total — 100 points

סה"כ — 100 נקודות

Both parts of the exam are **required**.

שני הפרקים בבחינה הם **חובה**.

Answer the questions according to the following instructions:

ענה על השאלות על פי ההוראות האלה:

For Part I (Poetry), answer two questions.

מן הפרק הראשון (שירה) ענה על שתי שאלות.

For Part II (Fiction), answer one question.

מן הפרק השני (ספרי קריאה) ענה על שאלה אחת.

ג. Material that may be used during the exam:

ג. חומר עזר מותר בשימוש:

(1) A list of works

(1) רשימת יצירות.

(2) A dictionary of the student's choice

(2) מילון לפי בחירת הנבחן.

ד. Special instructions:

ד. הוראות מיוחדות:

(1) At the beginning of each answer, write the number of the part and of the question you are answering.

(1) רשום בראש כל תשובה את מספר הפרק ואת מספר השאלה שבחרת להשיב עליה.

(2) Do not use examples from the same work in more than one answer.

(2) אין להדגים באמצעות אותה יצירה בתשובות שונות.

(3) Pay attention to your handwriting, spelling, punctuation and grammar.

(3) שים לב לכתב, לכתיב, לפיסוק ולכללי הדקדוק.

(4) Internal students: You must attach the list of works studied to your answer booklet.

(4) לנבחנים אינטרניים: חובה לצרף למחברת הבחינה את רשימת היצירות שנלמדו.

External and *mishneh* examinees: You will be given a list of works.

לנבחנים אקסטרניים ונבחני משנה: תימסר רשימת יצירות.

Write only in the answer booklet. Use separate pages for everything you want to use as draft material (outlines, etc.).

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה). רשום "טיוטה"

Write "טיוטה" at the top of each draft page. If you write draft material outside the answer booklet, your exam may be disqualified!

בראש כל עמוד טיוטה.

רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול

לגרום לפסילת הבחינה!

Good Luck!

בהצלחה!

Questions

Part I – Poetry

Poems of the Second Half of the 20th Century

on the Topic of Identity [זהויות]

(50 points)

Answer two of the questions 1-6 (each question – 25 points).

1. Read the following poem and answer the question below.

שיר פטריוטי / רוני סומק

אני עיראקי־פיג'מה, אשתי רומניה
והבת שלנו היא הגנב מבגדאד.
אמא שלי ממשיכה להרתיח את הפרת והחדקל,
אחותי למדה להכין פירושקי מאמו הרוסיה
של בעלה. 5
החבר שלנו, מרוקו־סכין, תוקע מזלג
מפלדה אנגלית בדג שנולד בחופי נורבגיה.
כלנו פועלים מפטרים שהורדו מפגומי המגדל
שרצינו לבנות בבבל.
כלנו חניטות חלדות שדון קישוט העיף 10
על טחנות הרוח.
כלנו עדן יורים בכוכבים מסנורי עינים
רגע לפני שהם נבלעים
בשביל החלב.

The first part of the poem (lines 1-7) contains descriptions relating to cooking and eating, and the second part of the poem (lines 8-14) contain descriptions relating to fighting.

Explain how these descriptions help to portray the world of immigrants who came to Israel, giving an example/examples to support your answer.

2. The poem below by Nidaa Khoury [נידאא ח'ורי], which begins with the words **"הכול בניגוד"**, is taken from the poem cycle "הדיברות". Read the poem and answer the question that follows.

הכל בְּנִגּוּד
אִמָּא אֶל תִּלְדִּי אוֹתִי
אֶל תִּלְדִּי אוֹתִי זָכָר
הַזְכָּרִים בְּאַרְצִי בְּנִי עֶקְדָה
יורְדִים לְמַעְמָקֵי הַשָּׂכּוֹל 5
עוֹלִים לְגִבְעָה
אֶל תִּלְדִּי אוֹתִי אִמִּי
אֶל תִּלְדִּי
וְאִם בְּכָל זֹאת תִּרְצִי
הוֹלִידִנִי בֵּת 10
לְפָחוֹת
אֶחֱיָה אֵיכְשָׁהּ
כָּכָל הַנִּגְזָרוֹת
מִמִּין נִקְבָּה
אֶהְיָה 15
אֵשָׁה, מְשֻׁרָתָת, שְׂפָחָה אוֹלִי
עֹלְמָה עֲמֻלָּה,
לֹא מְשֻׁנָּה מָה
הָעֶקֶר הוֹלִידִנִי
לֹא זָכָר. 20

In line 4, the poet writes: "הַזְכָּרִים בְּאַרְצִי בְּנִי עֶקְדָה".

Explain how these words help to convey the meaning of the poem.

3. Read the following poem and answer the question below.

כל הדורות שלפני / יהודה עמיחי

בית ראשון
כל הדורות שלפני תרמו אותי
קמעה קמעה כדי שאוקם כאן בירושלים
בבת אחת, כמו בית־תפלה או מוסד צדקה.
זה מחייב. שמי הוא שם תורמי.
זה מחייב.

בית שני
אני מתקרב לגיל מות אבי.
צואתי מטלאת בהרבה טלאים,
אני צריך לשנות את חיי ואת מותי
יום יום כדי לקיים את כל הנבואות
שנבאו אותי. שלא יהיו שקר.
זה מחייב.

בית שלישי
עברתי את שנת הארבעים. יש
משרות שבהן לא יקבלו אותי
בשל כפי. אלו הייתי באושוויץ,
לא היו שולחים אותי לעבד,
היו שורפים אותי מיד.
זה מחייב.

In the second stanza of the poem, the poet writes:

"אני צריך לשנות את חיי ואת מותי [...]"

Based on the poem as a whole, explain why the poet has to change his life and his death, giving an example/examples to support your answer.

4. Read the following poem and answer the question below.

דברי רקע ראשונים / ארז ביטון

בית ראשון
 אָמִי אָמִי
 מִכֶּפֶר הַשִּׁיחִים הִירָקִים בִּירֵק אַחֵר.
 מִשְׁן הַצִּפֹּרִים הַמְחִלִּיבוֹת חֶלֶב מֵתוֹק מְכַל מֵתוֹק,
 מַעֲרֵשׁ זְמִירֵי אֶלֶף לַיְלָה וְעוֹד לַיְלָה.

בית שני
 אָמִי אָמִי
 שְׁהַרְחִיקָה רַעוֹת
 בְּאַצְבָּעוֹת צֶרְדּוֹת
 בְּהִלָּקְאוֹת חֲזָה
 וּבִשְׁם כָּל הָאֲמֵהוֹת.

בית שלישי
 אָבִי אָבִי
 אֲשֶׁר עֵסֶק בְּעוֹלָמוֹת
 אֲשֶׁר קִדַּשׁ שְׁבִתוֹת בְּעֶרְאֵק נָקִי
 אֲשֶׁר הָיָה בְּקִי מֵאִין כְּמוֹהוּ
 בְּהִלְכוֹת בֵּית כְּנָסֶת.

בית רביעי
 אָנִי אָנִי
 שְׁהַרְחִקְתִּי עֲצָמִי
 הִרְחַק אֶל תוֹךְ לְבִי
 שְׁכֵנְשֶׁהֶכֶל הָיוּ יְשׁוּבִים
 הָיִיתִי מְשֻׁנָּן
 הִרְחַק אֶל תוֹךְ לְבִי
 מִסּוֹת קִטְנוֹת שֶׁל בֶּן
 בִּיהוּדִית
 מְרוֹקָאִית.

Do "Bach's small masses" ["מסות קטנות של בך"] (fourth stanza) belong in the world described in the poem or are they a foreign element? Explain your answer, giving an example/examples.

5. Read the following poem and answer the question below.

אודיסס / חיים גורי

ובשובו אל עיר מולדתו מצא ים
ודגים שונים ועשב צף על הגלים האטומים
ושמש נחלשת בשולי שמים.

טעות לעולם חוזרת, אמר אודיסס בלבו העייף
וחזר עד פרשת הדרכים הסמוכה לעיר השכנה,
למצא את הדרך אל עיר מולדתו שלא היתה מים.

הלך עייף כחולס ומתגעגע מאד
בין אנשים שדברו יונית אחרת.
המלים שנטל עמו כצידה לדרך המסעות, גועו בינתיים.
רגע חשב כי נרדם לימים רבים
וחזר אל אנשים שלא תמיהו בראותם אותו
ולא קרעו עינים.

הוא שאל אותם בתנועות והם נסו להבין אותו
מתוך המרחקים.
הארגמן הסגיל והלך בשולי אותם שמים.

קמו המבגרים ונטלו את הילדים שעמדו סביבו במעגל
ומשכו אותם.
ואור אחר אור הצהיב בבית אחר בית.

בא טל וירד על ראשו.
באה רוח ונשקה לשפתיו.
באו מים ושטפו רגליו כאבריקליה הזקנה
ולא ראו את הצלקת.
והמשיכו במורד כדרך המים.

According to the poem, what difficulties does Odysseus experience upon his return home? Explain your answer, giving an example/examples.

6. Read the following poem and answer the question below.

יונתן / יונה וולך

אני רץ על הגשר
והילדים אחרי
יונתן
יונתן הם קוראים
קצת דם 5
רק קצת דם לקנוח הדבש
אני מסכים לחור של נעץ
אבל הילדים רוצים
והם ילדים
ואני יונתן 10
הם כורתים את ראשי בענף
גלדיולה ואוספים את ראשי
בשני ענפי גלדיולה ואורזים
את ראשי בנר מרשרש
יונתן 15
יונתן הם אומרים
באמת תסלח לנו
לא תארגנו לעצמנו שאתה כזה.

Explain the last two lines of the poem and explain how they relate to the poem as a whole.

Part II – Fiction [ספרי קריאה] (50 points)

Answer either Question 7 or Question 8.

7. הכלב היהודי / אשר קרביץ; קלקידן / דורית אורגד

Would you recommend the book "קלקידן" or the book "הכלב היהודי" to your friends?

Explain, basing your answer on the central theme of the book, its characters and the relationships between them, and the style of writing.

Note: Your answer to Question 8 must be based only on one of the books from the list below.

8. המסע של פרוונה / דבורה אליס; מען לא ידוע / קטרין קרסמן טיילור; הגל / מורטון וו; סופה בין הדקלים / סמי מיכאל

In all of the books listed above, the main characters learn something about themselves and/or their environment.

Answer both of the items, א and ב, below, with reference to the book you studied.

- א. What did the main character learn about himself (or herself) and/or his (or her) environment and what brought him (or her) to this recognition? Explain your answer, giving an example/examples. (35 points)
- ב. Is what the character in the book learned also relevant to your life? Explain, basing your answer on the plot of the book. (15 points)

Good Luck!

All rights reserved by the State of Israel.
No part of this document may be copied or disseminated
without permission from the Ministry of Education.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל.
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך.